

KRONIKA OBCE ALEKŠINCE

ROK 2014

Slovo na úvod

Kronikárske záznamy k roku 2014 začneme stručným náčrtom udalostí vo svete, ktoré sa dotýkajú či už priamo alebo nepriamo aj života obyvateľov našej obce. Bohužiaľ, hneď na začiatku treba povedať, že negatívne prognózy ohľadom geopolitickej situácie, ktoré sme vyslovili pred rokom, sa začali plniť. Na Ukrajine prišlo k ozbrojenému prevratu, kedy sa dostali k moci protiruské sily, čo vyvolalo reakciu ruskojazyčného obyvateľstva Ukrajiny. Formou referenda došlo k secesii Krymskej autonómnej republiky a jej následnému pričleneniu k Ruskej federácii. Represívne opatrenia proti ruskej menšine vyvolali najprv protesty na juhovýchode Ukrajiny a aj ozbrojený odpor regiónu Donbas. Na Ukrajine sa postupne rozohorela regulárna občianska vojna s tisíckami mŕtvych a humanitárnou katastrofou. Najpriemyselnejší región Ukrajiny bol prakticky zničený a množstvo utečencov už prekročilo počet milión. EÚ pod nátlakom USA vyhlásila viacero kôl protiruských sankcií, ktoré zapríčinili hospodárske škody na oboch stranách. Napätá situácia panuje aj na Blízkom východe, konkrétne v Sýrii a Iraku, kde vznikol Islamský štát, ktorý vyhnal zo svojich domovov státisíce Šítov, Kresťanov a Jezídov. Kvôli nedostatku priestoru sa v týchto riadkoch nedá komplexne popísať zvýšenie napätia v medzinárodných vzťahoch. Zvyšovanie počtu konfliktných zón spolu so zatiaľ zastieranými hospodárskymi problémami euroatlantického sveta z historického hľadiska nevesťtia nič pozitívne, preto ostáva len dúfať, že sa svet vyhne veľkému vojenskému konfliktu, pravdepodobnosť ktorého je aj podľa slovenského premiéra R. Fica až 70% (HN Club, 3. 12. 2014). Všetko bude do veľkej miery závisieť od prezieravosti globálnych hráčov a miery samostatnosti politiky Európskej únie a konkrétne Nemecka.

Situácie na Slovensku je v podstate rovnaká, bez výraznejších hospodárskych či politických výkyvov, ak nepočítame zopár zástupných korupčných škandálov vládnučích elít, ktoré však nemôžu otriasť podstatou systému. Ekonomika SR bola iba v miernom raste, čo väčšina obyvateľov ani nepocítila na raste životnej úrovne. Väčšina ľudí je však k veľkej politike a verejnemu životu apatická. Výnimkou boli voľby starostu a obecného zastupiteľstva obce.

Demografické údaje

Keďže v predchádzajúcich kronikárskych záznamoch neboli zaznamenané výsledky sčítania obyvateľstva z roku 2011. Preto vybrané údaje, týkajúce sa našej obce, uvádzame v rámci tohtoročného zápisu. Z hľadiska štruktúry bytového fondu bolo z celkového počtu 527 domov a bytov 12 postavených pred rokom 1919, 57 pred rokom 1945, 130 pred rokom 1960, 207 pred rokom 1990, 48 do roku 2005 a ďalších 25 do roku 2011. V prípade 48 domov nebol zistený ich vek. Z tohto počtu bolo obývaných 477 bytov. Zo sčítania obyvateľstva uvádzame ešte vekovú štruktúru, ktorá je v podstate stabilným javom. Z 1673 zisťovaných občanov obce bolo vo veku do 15 rokov bolo 248 osôb (15%), vo veku 15-29 rokov bolo 401 osôb (24%), vo veku 30-49 rokov bolo 510 osôb (30%), vo veku 50-64 rokov 291 osôb (17%), 65-84 rokov 200 osôb (12%) a nad 85 rokov 23 osôb (2%).

Prvým novým občanom obce v roku 2014 bol Richard Teplanský, narodený 8. januára v Trnave rodičom Petrovi a Monike Teplanským. Celkovo pribudlo 17 novonarodených občanov. Do obce sa počas roka prisťahovalo 33 osôb, odsťahovalo 25 a sťahovanie v rámci obce činilo 19 osôb. Celkovo bolo v našej obci prihlásených na trvalý pobyt 1736 osôb, na prechodný jedna osoba, pričom vekový priemer činil 38,96 roka. V tomto roku nás opustilo 19 občanov, pričom zaujímavosťou je, že zomrelo až šesť osôb starších ako 90 rokov (Mária Kohútová 91 r., Helena Kunochová 93 r., František Kavuljak 90 r., Albína Skokanová 90 r., Anton Pilka 93 r., Mária Pauková 90 r.), čo sa nestalo ostatných 25 rokov. Bolo uzavretých deväť sobášov, z toho šesť cirkevných a tri občianske sobáše.

Samospráva v obci

Doterajšie ročníky obecnej kroniky nevenovali náležitú pozornosť organizačnej štruktúre obce. Orgánmi obce sú obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Rozhodovacím orgánom obce je sedemčlenné obecné zastupiteľstvo (OZ), volené občanmi obce na štvorročné obdobie. Pre skvalitnenie rozhodovacích procesov je v našej obci aktuálne zriadených päť poradných komisií (Komisia na ochranu verejného záujmu; Komisia pre legislatívu, pre prácu v mikroregióne, VÚC, pre politické a hospodárske inštitúcie; Komisia pre financovanie a hospodárstvo; Komisia pre školstvo, kultúru a šport; Komisia pre výstavbu a životné prostredie, pre rozvoj obce a ochranu verejného poriadku), ktorých štruktúra je spravidla tvorená predsedom z radov poslancov OZ, tajomníkom a spravidla jedným členom, ktorým môže byť ktorýkoľvek občan Alekšiniec. OZ môže vytvoriť aj iné dočasné, poradné, iniciatívne či kontrolné orgány. Vykonávanie uznesení OZ, ako aj vonkajšie reprezentovanie obce má vo svojej náplni práce starosta obce, volený taktiež na štvorročné obdobie. Starosta

si vyberá zástupcu starostu, ktorý ho zastupuje počas neprítomnosti, či nespôsobilosti vykonávať funkciu. Podľa nepísaného pravidla by touto funkciou mal byť poverený poslanec OZ s najvyšším počtom hlasov. Starosta obce stojí na čele obecného úradu, ktorého pracovníci, zaradení podľa špecifických oblastí činností, sa starajú o plynulý chod obce. (1. oblasť: dane, poplatky a Pokladňa; 2. oblasť: Matrika, Stavebný úrad, Podateľňa, evidencia obyvateľstva, životné prostredie, administratíva; 3. oblasť: účtovníctvo a mzdy; 4. oblasť: aktivačné práce, administratíva, starostlivosť o cintorín a odpadové hospodárstvo 5. oblasť: upratovanie, doručovanie a knižničné služby 6. oblasť: správa a údržba majetku). V súčasnosti má obecný úrad šesť stálych pracovníkov. Osobitné postavenie má hlavný kontrolór obce, volený šesťročné funkčné obdobie obecným zastupiteľstvom. Obec v súčasnosti nemá zriadenú Obecnú radu. Obec Alekšince má schválený Štatút obce od roku 2007. Do organizačnej štruktúry je potrebné zahrnúť aj Základnú školu s materskou školou v Alekšinciach, ktorej zriaďovateľom je obec.

Na základe novely zákona o pomoci v hmotnej núdzi, ktorú parlament schválil ešte koncom roku 2013, mohol základnú dávku od štátu vo výške 61,60 eura od júla dostať len ten občan v hmotnej núdzi, ktorý odpracoval 32 hodín mesačne v rámci menších obecných služieb alebo dobrovoľníckych činností. Toto opatrenie prinieslo obci väčšie množstvo pracovných síl, vďaka ktorým mohla lepšie a vo väčšom rozsahu vykonávať starostlivosť o verejné priestranstvá v obci.

V tomto roku sa uskutočnili tri riadne a deväť mimoriadnych obecných zastupiteľstiev. Z prijatých uznesení vyberáme:

- schválenie verejného obstarávania na chýbajúce časti kanalizácie
- schválenie opravy dvoch zastávok „*Pri kamennom moste*“ sponzorskou formou
- keďže neprišlo k schváleniu štatútu obecných novín a redakčnej rady obecným zastupiteľstvom, vydávanie obecných novín bolo dočasne pozastavené.
- drobné odpredaje obecných pozemkov, či naopak ich akvizície za účelmi investičných akcií
- pridelenia nájomných bytov
- plat starostu obce vo výške 2121,00 EUR
- vyjadrilo súhlasné stanovisko k vybudovaniu Energetického centra Alekšince - Lahne firmou Segnis, s.r.o.

Dňa 15. decembra sa uskutočnilo ustanovujúce zasadanie obecného zastupiteľstva, na ktorom prijali novozvolení poslanci a starosta obce dekréty a zložili predpísaný sľub, čím sa oficiálne ujali svojich funkcií.

Obec mala na tento rok naplánovaný vyrovnaný rozpočet v sume 1 011 423 €. Medzi najväčšie príjmy patrili výnosy z dane z príjmov a z nehnuteľností (cca 358 000 €), transfery

v rámci verejnej správy na školstvo (cca 311 000 €), ďalej z rôznych dotácií na jednotlivé projekty a zvyšok tvoril odpredaj majetku, administratívne poplatky a poplatky za služby. Výdavková časť rozpočtu obce štruktúrovaná do viacerých programov. Väčšina programov sa pohybuje v desiatkach tisícov Eur (napr. programy *Manažment obce; Propagácia a marketing; Služby občanom; Verejné osvetlenie; Odpadové hospodárstvo; Komunikácie a verejné priestranstvá; Šport; Kultúra; Sociálne služby, Prostredie pre život*). Najviac peňazí sa v našej obci vynaložilo na vzdelávanie (cca 396 000 €) a administratívu (cca 159 000 €)

Treba však spomenúť aj smutnejšie udalosti, ktoré sa dotkli chodu obce. Začiatkom januára bol zaznamenaný opätovný pokus o vlámanie sa do budovy Obecného úradu, bezpečnostné kamery však boli nefunkčné. Dňa 8. februára, po skončení verejného zhromaždenia, neznámy páchatel' rozbil okná na dome poslanca OZ Antona Kušnira. Či to súviselo s mimoriadne vyhrotenými vzťahmi medzi starostom a časťou obecných poslancov, necháme na individuálnom posúdení.

Voľby

Rok 2014 možno nazvať aj volebným rokom. Občania našej obce mohli využiť svoje hlasovacie právo dokopy šesťkrát. V 1. kole voľby prezidenta Slovenskej republiky, konanom 15. marca, hlasovalo z celkového počtu 1397 zapísaných voličov 524 (37,5 %). Platných bolo 521 hlasov. Voľby vyhral R. Fico s 244 hlasmi, nasledoval R. Procházka (95 hlasov), A. Kiska (88), M. Kňazko (42), P. Hrušovský (22), J. Čarnogurský (9), V. Fischer (6), J. Jurišta (5), H. Mezenská (5), G. Bárdos (2), S. Martinčko (2), J. Šimko (1). Ostatní kandidáti M. Melník a J. Behýl nezískali priazeň ani jedného voliča v našej obci.

Do druhého kola volieb prezidenta SR sa prebojovali R. Fico a A. Kiska. Volieb, konaných 29. marca sa zúčastnilo 694 obyvateľov (49, 86%), pričom platných bolo 690 hlasov. Hlasovanie, sprevádzané vyšším záujmom voličov, vyhral Róbert Fico s 443 hlasmi (64,2%), pred Andrejom Kiskom s 247 hlasmi (35,8%). Pre úplnosť treba dodať, že celorepublikové výsledky nekopirovali tie alekšinské a prezidentom republiky sa stal napokon Andrej Kiska.

Dňa 24. mája nasledovali voľby do Európskeho parlamentu. V rámci pomyselného rebríčka „dôležitosti“ volieb im dlhodobo patrí v slovenskej spoločnosti posledné miesto, čo potvrdila mimoriadne nízka účasť voličov v našej obci. Z 1378 zapísaných voličov sa ich zúčastnilo iba 122, pričom platných hlasov bolo iba 116, čo činí 8,42%. Do volieb sa

prihlásilo aj viacero strán, ktorých volebné aspirácie mali iba epizodický charakter. Pre úplnosť však uvádzame kompletný zoznam strán. S počtom 31 hlasov zvíťazil SMER-SD, nasledovali KDĽ (17 hlasov); Národ a spravodlivosť - naša strana (12); SNS (10); SDKÚ-DS (9); KSS (7); NOVA, Konzervatívni demokrati Slovenska - Občianska konzervatívna strana (6); Sloboda a Solidarita (5); PRÁVO A SPRAVODLIVOSŤ (3), Ľudová strana Naše Slovensko (3); 7 STATOČNÝCH - REGIONÁLNA STRANA SLOVENSKA (2); EURÓPSKA DEMOKRATICKÁ STRANA (2); Strana demokratického Slovenska (2); OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (2). Po jednom voličskom hlase získali Magnificat Slovakia; Kresťanská SLOVENSKÁ NÁRODNA STRANA; MOST - HÍD; Strana zelených a Strana občianskej ľavice.

Komunálnym voľbám v obci predchádzala veľmi čulá predvolebná kampaň. Kandidáti na post starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva oslovovali občanov priamo pri zbieraní podpisov (v prípade nezávislých kandidátov), prostredníctvom letákov či dokonca menších billboardov. Počas trvania predvolebnej kampane sa vzdal kandidatúry na starostu obce Bohumil Kišac. Z celkového počtu 1406 zapísaných voličov sa volieb uskutočnených 15. novembra zúčastnilo 903 voličov, čo činí 64,22%. Záujem o komunálne voľby tak výrazne prevýšil celoslovenský priemer (48,34%). Novým starostom obce sa stal 34-ročný nezávislý kandidát Radoslav Ťapušík so ziskom 626 hlasov, pred doterajším starostom obce Igorom Miškolcim, ktorý kandidoval s podporou strany SMER-SD.

Do obecného zastupiteľstva boli zvolení títo kandidáti:

1. Ing. Anton Kušnir, nezávislý kandidát, 499 hlasov
2. Ing. Andrej Lipka, nezávislý kandidát, 381 hlasov
3. Ing. Pavel Božík, SMER-SD, 341 hlasov
4. Dušan Kotúč, Slovenska národná strana, 289 hlasov
5. Bohumil Kišac, nezávislý kandidát, 276 hlasov
6. Anna Moravcová, , SMER-SD, 268 hlasov
7. Peter Čačaný, SMER-SD, 258 hlasov

Predkladáme aj menoslov kandidátov, ktorí neboli zvolení do obecného zastupiteľstva, sú však v zozname náhradníkov:

1. Ing. Peter Valent, KSS, 252 hlasov
2. Ľubica Beneová, SMER-SD, 229 hlasov
3. Ing. Vladimír Pleva, SMER-SD; 216 hlasov
4. Ing. Martin Koval', nezávislý kandidát, 215 hlasov
5. Anna Lukáčiková, SMER-SD, 196 hlasov

6. Miloš Hanko, SNS, 196 hlasov
7. Jozef Kováč, SNS, 184 hlasov
8. Miloš Kyjak, KDH, 181 hlasov
9. Eva Cebová, KSS, 176 hlasov
10. Zlatica Petríková, SMER-SD, 172 hlasov
11. Mgr. Pavol Bulla, Národ a Spravodlivosť – naša strana, 162 hlasov
12. Matúš Bulla, nezávislý kandidát, 141 hlasov

Doprava

V oblasti železničnej dopravy vzbudilo celospoločenskú diskusiu opatrenie vlády SR, ktorým sa od 17. novembra bezplatné cestovanie vlakom pre študentov a dôchodcov. Po dlhodobej stagnácii počtu cestujúcich na našej trati, tak prišlo k opätovnému nárastu. Cestujúci sú od tohto roku zväčša prepravovaní najmodernejšími dieselektickými nízkopodlažnými súpravami (rad 861). Chystaná elektrifikácia a optimalizácia železničnej trate by sa mala podľa všetkého uskutočniť v rokoch 2018-2020, pričom na našej železničnej stanici by sa malo pristúpiť k výstavbe nových nástupíšť a podchodov, traťové teleso má prejsť kompletnou obnovou a elektrifikáciou, pričom sa plánujú rušiť aj úrovňové priecestia v našej obci. V pláne je aj výstavba protihlukových stien.

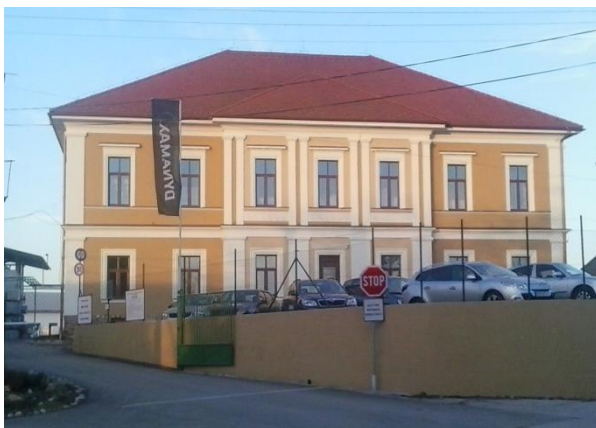
Hospodárstvo v obci

V oblasti poľnohospodárskej výroby sa za posledné obdobie mnohé zmenilo. Kým za socializmu bola na Štátnych majetkoch a JRD zamestnaná podstatná časť obyvateľov Alekšínec, tak po roku 1990 dochádza k presunu týchto pracovných síl do iných sfér. Počas 90. rokov ešte veľké množstvo občanov hospodáril na svojich reštituovaných majetkoch, pričom ničím výnimočným nebol domáci chov hydiny, ošípaných, kôz, ba aj hovädzieho dobytká. Postupne však v prvom desaťročí nového tisícročia dochádzalo k opúšťaniu tejto praxe kvôli zaplaveniu trhu po vstupe do EÚ mimoriadne lacnými, i keď nezdravými potravinami. To spôsobilo, že chovateľstvo, záhradkárstvo a maloroľníctvo sa stali málo rentabilnými odvetviami. Nezanedbateľnú úlohu zohrala aj zmena životného štýlu obyvateľstva. Výsledkom je terajší stav, v ktorom sa týmto činnostiam venuje minimum populácie obce. V súčasnosti obhospodaruje najväčší podiel pôdy v alekšinskom katastri firma Compacta Agro, a.s. s 523,4 ha. Predsedom predstavenstva je Ing. Ján Župík. Keďže ide o nástupcu bývalého JRD, tak obhospodaruje pôdu množstva súkromných vlastníkov. Po

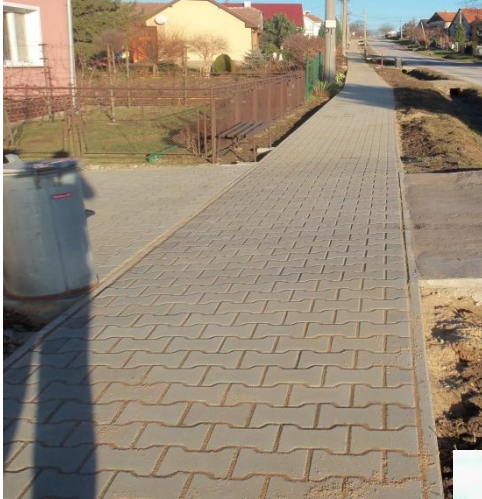
zlikvidovaní živočíšnej výroby i bitúnku sa venuje iba rastlinnej výrobe. Ďalším v poradí je SHR Tibor Páleník s 416,9 ha, ktorý má v prenájme pôdu patriacu Biskupstvu Nitra a r.k. farnosti Lukáčovce. SHR Martin Michalko sa venuje chovu koní v objektoch bývalého majera v Lahnianskej doline, neďaleko cesty Nitra - Hlohovec. Okrem toho sa zaoberá aj rastlinnou výrobou na ploche 123,9 ha, z ktorých veľkú časť tvorí majetok Slovenského pozemkového fondu. Posledným väčším agropodnikateľom v alešinskom katastri je PD Jelšovce, ktoré hospodári na výmere 13,9 ha v Lahnianskej doline smerom ku Krvavým Šenkom. Ostatných 280,7 ha pripadá na poľnohospodársky nevyužívanú pôdu, záhrady, trvalé trávne porasty, ovocné sady a pôdu, ktorú si obyvatelia Alešíniec a blízkych obcí obhospodarujú vo vlastnej réžii. Veľké poľnohospodárske subjekty majú relatívny dostatok finančných prostriedkov na priebežnú inováciu svojho strojového parku za účelom znižovania prevádzkových nákladov, počtov techniky i personálu. To neplatí o menších roľníkoch. Dôležitú úlohu vo financovaní agrosektoru zohrávajú dotácie z Európskej únie, ktoré robia náš poľnohospodársky sektor neschopným konkurovať „starým“ krajinám EÚ, čo sa prejavuje na kolapse celých odvetví poľnohospodárstva.

Výstavba a zmeny v obci

Počas roka 2014 sa pristúpilo k dokončovacím prácam na čističke odpadových vôd a s ňou súvisiacich stavieb. Na jar obec pristúpila k likvidácii niektorých čiernych skládok odpadu v obci. Počas mesiacov apríl a máj bola na neudržiavaných pozemkoch medzi potokom Andač a pohostinstvom Rebecca vybudovaná v rámci projektu Mikroregiónu Radošinka oddychová zóna s umeleckými dielami s názvom „Cesty vody –

cesty k sebe“. Slávnostne bola otvorená 9. mája za účasti partnerov z Českej republiky. Počas jesene bola postavená ďalšia časť chodníkov na cintoríne, kde sa však vyskytlo viacero problémov s kvalitou zhotoveného diela.

stanici. V tomto roku sa zavŕšil aj proces rekonštrukcie bývalého kaštieľa v areáli firmy EURO-VAT, keď kaštieľ dostal repliku pôvodnej fasády.

Najčulejšia výstavba

rodinných domov v tomto roku prebiehala na novej ulici za kynologickým areálom.

V polovici novembra začala firma STAVEKO Rišňovce dlhoočakávanú najväčšiu investičnú akciu tohto roka - budovanie chodníka od križovatky pri železničnom priecestí až na ulicu Gecovské. Tento projekt by mal výrazne pomôcť pri bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v predmetnej časti obce. Súčasťou investície bolo aj vybudovanie otočiska autobusov pri železničnej

Zdravotníctvo a sociálne záležitosti

Obyvateľov obce i naďalej trápí nedostatočná kvalita vody zo starej studne, ako aj nedokončená kanalizácia. Pri testoch kvality vody s vlastných studní obyvateľov bolo zistené, že väčšina vody je nepitná, následkom intenzívnej poľnohospodárskej činnosti a neexistencie kanalizácie.

Už dlhšie obdobie v našej obci pomerne úspešne funguje odpadové hospodárstvo. Odvoz komunálneho odpadu každé dva týždne zabezpečuje spoločnosť Nitrianske komunálne služby. Separovaný zber skla, plastov, tetrapackových obalov, papiera, pneumatík, autobaterií, elektornického odpadu prebieha taktiež každé dva týždne v rézii obce. Obec má taktiež zriadený zberný dvor v areáli bývalej koniarne oproti firme Euro-vat, kam občania obce môžu vozit' biologicky rozložiteľný odpad. Obec zabezpečuje aj odvoz stavebného odpadu. Zber obnoseného šatstva zabezpečujú prenosné kontajnery v rôznych častiach obce a taktiež rôzne charitatívne organizácie. Napriek uvedenému, niektorí občania obce nepochopiteľne aj naďalej devastujú životné prostredie vyvážaním odpadov do voľnej prírody.

Významné udalosti

V obci bolo aj tento rok zorganizovaných viacero zaujímavých k podujatí. Už tradične sa 31. marca uskutočnila pri Obecnom úrade pietna spomienka pri príležitosti 69. výročia oslobodenia našej obce. Nechýbali ani ďalšie tradičné podujatia, ako stávanie mája, oslavy dňa matiek, či už v poradí 16. ročník protidrogového dňa v priestoroch kynologického areálu pre žiakov ZŠ a MŠ za účasti policajných, vojenských a hasičských záchranárskych zložiek.

Najvýznamnejším podujatím bolo podujatie *Alekšinský kotlík*, ktoré sa uskutočnilo 29. augusta na štátny sviatok 70. výročia vypuknutia SNP. V poobedňajších hodinách si mohli návštevníci kynologického areálu pozrieť remeselný jarmok s 15 účastníkmi a zároveň sa zúčastniť súťaže vo varení gulášu, ako aj ďalších súťaží pre deti i dospelých. Podvečer vystúpili miestne spevácke súbory, bola slávnostne zapálená vatra SNP a na záver programu vystúpila skupina Gladiátor.

Dňa 21. októbra zorganizovala ZŠ v spolupráci s OcÚ a farským úradom v Lukáčovciach 1. ročník recitačnej súťaže poézie a prózy *Fándlyho memoriál*, na počesť významného národného buditeľa bernolákovskej generácie, ktorý pôsobil aj v našej obci. Do tejto súťaže sa zapojili aj žiaci z okolitých škôl.

Dňa 25. októbra sa v kultúrnom dome uskutočnilo kultúrno–spoločenské podujatie *Október – Mesiac úcty k starším*, ktorých súčasťou boli aj orechové slávnosti, kde boli prezentované rôzne pochúťky z orechov. Zúčastnilo sa ich viacero folklórnych súborov z mikroregiónu Radošinka.

Začiatkom decembra nechýbalo ani tradičné podujatie pre deti. V areáli miestneho r. k. kostola sa uskutočnilo stretnutie s Mikulášom a rozsvietenie vianočného stromčeka. Postupne sa tak opúšťa tradícia, podľa ktorej Mikuláš aj so sprievodom navštevovali vybrané domy s malými deťmi v celej obci.

Činnosť politických strán v obci

Dá sa povedať, že oproti 90. rokom 20. storočia, kedy bola naša spoločnosť výrazne polarizovaná sympatiami k rôznym stranám politického spektra, je v súčasnosti situácia diametrálne iná. Častokrát je dokonca členstvo v niektorej strane na príťaž, čo potvrdili aj ostatné komunálne voľby. Táto zmena sa prejavila v aktivite miestnych organizácií jednotlivých strán. Kým najmä v 90. rokoch 20. stor. sa jednotlivé organizácie (KDH, HZDS, SNS, KSS) doslova predbiehali v organizácii kultúrnych podujatí, diskoték, posedení, osláv sviatkov či predvolebných „kortešačiek“, tak v súčasnosti sú ako tak aktívne iba dve-tri

obecné organizácie (SMER-SD, SNS, KSS). ZO KSS každoročne organizuje oslavy výročia oslobodenia obce Červenou armádou a takisto sa podieľa na organizácii osláv SNP.

Spoločenské združenia, organizácie, kluby a podujatia nimi organizované

Slovenský Červený kríž Alekšince

V tomto roku zorganizoval Územný spolok SČK v spolupráci s Národnou transfúznou službou Nitra jarne (27. marca) a jesenné (29. septembra) dobrovoľné darovanie krvi v kultúrnom dome Alekšince. Začiatkom apríla sa ako každoročne podieľali členovia SČK Alekšince na verejnoprospešnej finančnej zbierke organizovanej nadáciou *Liga proti rakovine*, ktorá vyniesla 262 €. Novou aktivitou alekšinského územného spolku bola burza detského oblečenia, obuvi a detských potrieb, ktorá sa konala 16. augusta v kultúrnom dome.

Poľovnícke združenie

Po viacročnom úsilí bola v januári tohto roku slávnostne skolaudovaná nová poľovnícka chata - Environmentálne centrum a tak sa mohlo PZ presťahovať do nových priestorov. Zároveň sa 25. januára uskutočnil 1. poľovnícky ples v miestnom kultúrnom dome, ktorý zaznamenal veľký úspech a plánuje sa pokračovať v jeho organizovaní pokračovať do budúcnosti. Z tradičných podujatí ani tento rok nechýbali Svätohubertske slávnosti so slávnostnou sv. omšou, celebrou miestnym rodákom, dp. Róbertom Ťapušíkom. Miestne PZ sa stará aj o výchovu mladej generácie prostredníctvom Klubu mladých poľovníkov.

Miestny kynologický klub

Pre MKK bol tento rok pomerne úspešný. Popri výstavných a športových úspechoch jednotlivých členov, zorganizovali miestni kynológovia viaceré úspešné podujatia ako semináre o výchove a výcviku psov, skúšky nemeckých ovčiakov, či výstavu a bonitáciu Beauceron klubu. Členovia klubu sa každé dva mesiace stretávali na spoločných brigádach. Okrem toho sa MKK stará o reprezentáciu obce i klubu novou webovou stránkou, či propagačnými materiálmi.

Deti a mládež farnosti Lukáčovce

Od začiatku tohto roku nahradila pôvodné eRko nová organizácia s názvom *Deti a mládež farnosti Lukáčovce*, ktorá sa pod vedením správcu farnosti Mgr. Petra Blahovca

stará o voľnočasové aktivity miestnej mládeže. Na pravidelných sobotňajších stretnutiach (okrem prázdnin) sa zhruba 40 deťom venuje spravidla sedem animátorov. S deťmi sa okrem hier a výletov zapájajú do rôznych podujatí a slávností, ako rôzne výročia, či jasličková pobožnosť. Deti sa mali možnosť zúčastniť letného tábora, opekačiek, výletov do prírody či cirkevnej púte do Rajeckej Lesnej. Organizácia sa zapojila aj do prípravy podujatia *Alekšinský kotlík*.

JDS Alešince

Aj v tomto roku JDS Alešince zorganizovala pre seniorov viacero podujatí, ako napríklad júlovú opekačku v kynologickom areáli, zájazd do Banskej Štiavnice a Antola, spoločenské posedenie *Október - mesiac úcty k starším* spojený s *Orechovými slávnosťami*, kde sa členky JDS zúčastnili v súťaži o najlepší orechový koláč a spevácke súbory prispeli do pekného programu. Najvydarenejším podujatím tohto roku bolo Mikulášske posedenie v kultúrnom dome. Aj naďalej fungoval ženský spevácky súbor pod vedením M. Zemkovej, ako aj mužský súbor *Rybničkári* pod vedením p. Bullu. Oba súbory vystupujú na rôznych podujatiach aj spoločne pod názvom *Veselí seniori*. Ženský súbor sa zúčastňuje pohrebných obradov v obci. Vitálnejší seniori sa zúčastnili aj okresných športových hier v Zbehoch, pričom členka Božena Pavlovičová aj napriek vyššiemu veku nechýbala ani na celoslovenských športových hrách, kde reprezentovala obec veľmi dobrým umiestnením.

ZO SZCH Alešince

Rok 2014 sa niesol v znamení okrúhleho 50. výročia založenia drobnochovateľského spolku v Alešinciach. Miestna organizácia v tomto roku usporiadala v KD aj školenie posudzovateľov pre rôzne chovateľské výstavy. Tradičnou spoločnou prezentáciou práce ZO SZCH a Miestnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov (MO SZZ) bola *Výstava zvierat a jesenných aranžmá ovocia, zeleniny a kvetov*, ktorá sa uskutočnila v KD 26. a 27. septembra. Dňa 13. decembra sa v KD uskutočnili oficiálne oslavy spomínaného okrúhleho jubilea, na ktorom sa zúčastnili aj viacerí bývalí členovia spolku.

Telovýchova a šport

V tomto roku sa ujal organizácie letného turnaja minifutbalovom ihrisku Vladimír Cebo, ktorý sa stal už tradičným podujatím. Štefanský, v poradí už 12. turnaj v halovom futbale sa konal pod záštitou poslancov OZ A. Kušnira a A. Lipku v telocvični ZŠ. Obidve

podujatia sa tešia stálemu záujmu tak divákov ako aj registrovaných či neregistrovaných hráčov.

MFK Alekšince

MFK Alekšince cez zimu posilnil Milan Pavlovič, bývalý hráč prvoligového ViOn-u a Peter Peciar, opora nitrianskeho futsalového MFsK, ako aj ďalší hráči. A-mužstvo nakoniec premiérovú sezónu v 5. lige Juh zakončilo na solídnom 12. mieste zo 16 mužstiev s bilanciou 9 výhier, 6 remíz a 15 prehier a skóre 59:70.

Počas letnej prestávky sa pristúpilo k reorganizácii jednotlivých súťaží. Družstvá mužov a dorastu MFK Alekšince tak v novej sezóne nastúpili v novovytvorenej 5. lige Stred. V tejto súťaži hrajú mužstvá z okresov Nitra, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce, čo malo prispieť k úspore cestovných nákladov i k väčšej diváckej atraktivite. A-mužstvo sa posilnilo o viacerých nových hráčov, na čele s bulharským legionárom Emilom Stojevom, pričom na trénerskom poste nahradil Erika Hrnčára Milan Pavlovič. V jesennej časti však A-mužstvo svojimi výkonmi a výsledkami zaostalo za očakávaniami, keď skončilo so 17 bodmi až na 13. mieste v 16-člennej tabuľke. Počas zimnej prestávky sa zrejme pristúpi k zmenám v kádri. Vysokú kvalitu práce s mládežou potvrdilo umiestnenie družstva dorastu na konci súťažného ročníka 2013/14, keď v 1. B triede obsadilo prvé miesto s 21 víťazstvami, tromi remízami a dvomi prehrami a do skóre 166:25. Pod vedením trénera Jozefa Bratha skončili dorastenci v jesennej časti sezóny 2014/15 na výbornom druhom mieste so ziskom 40 bodov za 13 výhier, jednu remízu a jednu prehru. Žiacke družstvo na konci sezóny 2013/14 obsadilo v 1. C triede štvrté z desiatich miest a cez leto prešlo výraznou generačnou obmenou pod vedením novej mladej trénerskej dvojice Ľuboš Gajdoš a Marek Mokošák. To sa prejavilo aj na výsledkoch jesennej časti sezóny 2014/15, kde vo všetkých ôsmich zápasoch utrpeli prehru so skóre 0:48.

Počas tohto roku sa pristúpilo k ďalšej modernizácii futbalového areálu, konkrétne k vybudovaniu závlahového systému s vlastnou studňou, plnohodnotného umelého osvetlenia a kabín pre rozhodcov, čo si vyžaduje účasť vo vyšších súťažiach.

Stolnotenisový oddiel

Prvý stolnotenisový oddiel (STO) bol v Alekšinciach založený v roku 2004 Miroslavom Valkom, Milošom Mesárošom, Mariánom a Ivanom Halásom, ktorý spočiatku hral v majstrovstvách okresu Nitra - II. trieda. Od roku 2009 do roku 2011 však prišlo k pozastaveniu činnosti oddielu, keďže dovtedajší hlavný organizátor Miroslav Valko sa odsťahoval z našej obce. V roku 2011 sa pod vedením Bohumila Kišaca opäť obnovila

činnosť klubu. Pravidelné tréningy oddielu pôvodne prebiehali v Kultúrnom dome, telocvični ZŠ a od jari 2014 má alekšinský STO vlastnú klubovňu v budove bývalej poľovníckej chaty pri bývalom OcÚ. Cieľom oddielu, ktorý v súčasnosti tvorí okolo 20 hráčov, je neustále zlepšovanie tréningového procesu, ktorý je otvorený aj pre širokú verejnosť, a v neposlednom rade aktívna práca s mládežou, predovšetkým so žiakmi ZŠ.

Alekšinský mariášový klub

Predvianočný čas patril už tradične jubilejnému 20. ročníku Vianočného mariášového turnaja v KD, ktorého hlavným organizátorom bol Peter Gajdoš. Súťaže sa zúčastnilo 54 účastníkov zo širokého okolia, pričom pre víťazov boli určené hodnotné ceny. V prvej trojici sa nachádzal aj zástupca našej obce Ján Turánek.

Školstvo

Základnú školu v Alekšinciach v minulom roku navštevovalo 201 detí, ktoré boli rozdelené do 12 tried. Materskú školu navštevovalo 42 detí v dvoch triedach. Celkovo bolo na ZŠ a MŠ zamestnaných 20 pedagogických zamestnancov, a 12 nepedagogických zamestnancov. Výsledky externých meraní vedomostí *Monitor 9* a *Kompara* boli bohužiaľ u žiakov našej ZŠ vo všetkých ohľadoch pod celoslovenským priemerom, čo možno v prvom rade pripísať neochote žiakov pripravovať sa na tieto testy. Škola sa zapojila počas roka do rôznych olympiád, projektov, kvízov, športových a protidrogových dní. V priestore pred školou bol zrealizovaný projekt environmentálneho pocitového chodníka. Počas roka bola realizovaná v ZŠ i MŠ rekonštrukcia sociálnych zariadení. Medzi najväčšie problémy školy patrilo nízke mzdové ohodnotenie predovšetkým pedagogických, ale i nepedagogických zamestnancov, zvyšujúce sa administratívno-byrokratické zaťaženie učiteľov, či nízka demografická krivka. Škola mala takisto problémy so zastaraným vybavením a nedostatkom vhodných priestorov MŠ, ako aj s problematickým správaním žiakov.

Duchovný život

V dušpastierskej činnosti pokračoval dp. Peter Blahovec, ktorému do júna vypomáhal slávením svätých omší každú druhú nedeľu dp. Stanislav Podlipa. V júni sa uskutočnila tradičná procesia k sviatku Božského Tela Ježišovho, oproti minulým časom však vo výrazne skromnejších podmienkach a oklieštenej forme. Na jeseň sa pristúpilo k montáži tak potrebného nového akustického systému v miestnom r. k. kostole.

Počasia a úroda

Tohto roku bola nezvyčajne teplá zima. Celý január sa pohybovali denné teploty do 10°C, čo malo negatívny vplyv na prírodu, keď nevymrzli škodcovia a príroda sa začala predčasne prebúdať, čoho príkladom bolo, že niektoré stromy začali pučiť. Teploty v januári klesali bod mrazu iba v noci a mierne ochladenie prišlo až okolo 24. januára. Celý február bol typický jesenným sychravým počasím. V dôsledku teplého počasia bol posunutý aj začiatok jarných prác, ktoré začali o 3 týždne skôr. Nedostatok marcových zrážok spolu s absenciou zimnej vlhky mali negatívny vplyv na oziminy i na schádzanie jarín. Leto charakterizovalo zväčša premenlivé počasie s množstvom zrážok, čo do istej miery komplikovalo žatevné práce. Druhá polovica septembra a október sa niesli v znamení ustáleného slnečného počasia s nadpriemernými teplotami. Nasledovalo nepríjemné jesenné sychravé počasie s teplotami okolo 10°C, pričom ochladenie so snehom prišlo až 27. decembra. Z pohľadu pestovateľov bol tento rok výnimočný katastrofálnou úrodou hrozna, spôsobenou nepriaznivým letným počasím a škodcami.

Čriepky z histórie

Sídlištná sieť v stredoveku bola v porovnaní so súčasnosťou do značnej miery odlišná. Prevažovali menšie sídelné jednotky, s počtom od niekoľkých až po niekoľko desiatok usadlostí (Alekšince mali v pol. 15. stor. 20 usadlostí). Sídla boli lokalizované tak, aby obhospodarovanie pôdy nevyžadovalo putovanie na dlhšie vzdialenosti. Menšie sídelné jednotky sa nachádzali aj v katastrálnom území Alekšiniac, prípadne v jeho tesnej blízkosti. Menší počet obyvateľov robil takéto sídla zraniteľnými, boli väčšmi ohrozené živelnými pohromami, vojnami, morovými epidémiami, ale aj nezáujmom vlastníkov, zmenenými prírodnými či hospodárskymi podmienkami.*

Na západ od Alekšiniac sa podnes nachádza majer Bešeňov. Jeho pôvod však siaha zrejme až do 11.-12. storočia, o čom svedčí jeho názov podľa etnonyma kočovného kmeňa Pečenehov. Nie je isté, či názov osady je odvodený od etnickej príslušnosti majiteľa alebo od etnicity obyvateľstva. Je však možné, že tunajšie obyvateľstvo strážilo dôležitú krajinskú cestu, vedúcu z Nitry cez Hlohovec na Moravu. Z roku 1265 pochádza listina, z ktorej vieme o istom Pečenehovi Zolochovi, ktorý so súhlasom svojho syna Myka, predal zem *Bessenew* magistrovi Ondrejovi, synovi Ivanku, ktorý bol v tom čase županom hradu Bana (dnes Banka pri Piešťanoch). Z tohto sídla sa nevyvinula novoveká obec a postupne sa premenilo na majer

* Autorom výskumu tejto problematiky je kronikár

s názvom *Pečeňow*, na ktorom boli v roku 1838 dva obývané domy. V súčasnosti je na majeri Bešeňov farma na chov moriek.

Najstaršou písomne doloženou osadou *Geňov, ktorý sa prvýkrát v prameňoch objavuje už v roku 1156. V tom čase ostrihorský arcibiskup Martýr (Martirius) daroval desiatky sedemdesiatich dedín kanonikom Ostrihomskej kapituly. Medzi osadami, s malými príjmami a teda aj malým počtom obyvateľov, sa uvádza aj *Geňov. Majetkoprávne však patril kráľovskej Korune až do roku 1274, kedy ho uhorský kráľ Ladislav IV. daroval do dedičnej držby spolu s Rišňovcami rodu Vítkovcov, z ktorého sa neskôr stal rod pánov z Rišňoviec. Osada, podľa mapy Ostrihomskej arcidiecézy, existovala ešte začiatkom 19. storočia. Podľa druhého vojenského mapovania z roku 1839, sa majer Geňov nachádzal na pomedzí chotárov Veľkého Zálužia a Alekšinie, juhozápadne od hája Fizardov v údolí rovnomenného potoka. Vtedy bol obývaný už iba jeden dom s maštalou. Majer Geňov bol zlikvidovaný v 50. rokoch 20. storočia následkom združstevňovania. V súčasnosti naň odkazuje iba názov chotárnej časti (honu) a potoka.

Ostatnou zaniknutou stredovekou osadou, súvisiacou s Alekšincami, sú *Etejovce. Je možné že názov získala od nitrianskeho Chvalíza Eteja, spomínaného v roku 1111, či ako zakladateľa alebo vlastníka. Samotné *Etejovce sa však v prameňoch vyskytujú až v roku 1326. Z roku 1330 máme dokonca správu o istom Vavrincovi z *Eteja, ktorým bol *homo regius* (kráľov človek) kráľa Karola Róberta z Anjou. Osada sa však už v stredoveku vytráca s písomných prameňov a zanikla bez stopy. Na základe listín z rokov 1326 a 1401 možno situovať danú lokalitu niekde na pomedzie chotárov Veľkého Zálužia, Alekšinie, Zbehov a Lužianok, konkrétnejšie možno v okolí miestnej časti Lehoty – Krvavé Šenky, prípadne juhozápadnejšie.

